

EKONOMIE I

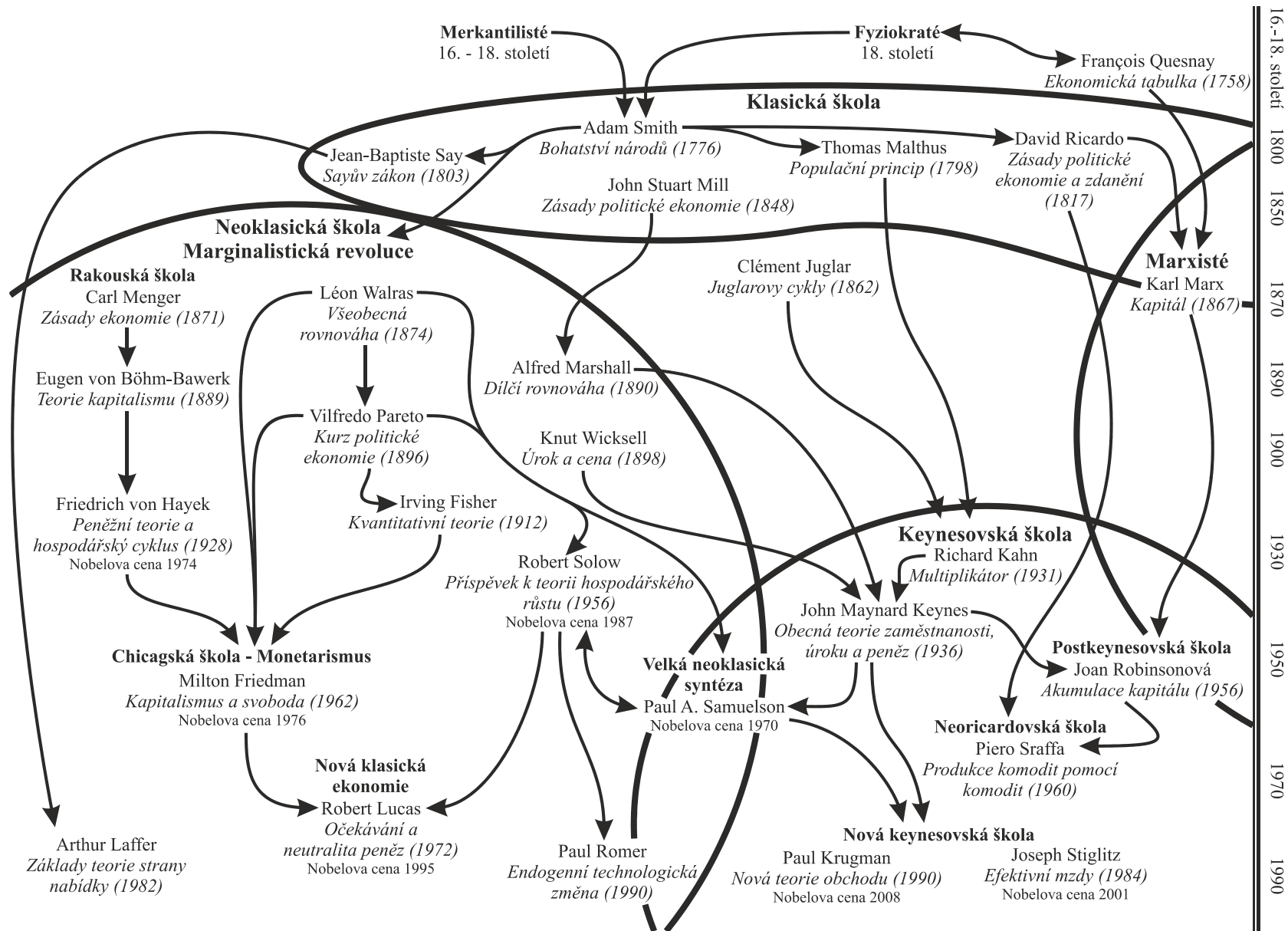
prof. Ing. Jiří KRAFT, CSc.

PhDr. Ing. Pavla BEDNÁŘOVÁ, Ph.D.

Ing. Aleš KOCOUREK, Ph.D.

Úvod do ekonomie

- ekonomie jako **vědní disciplína**
- pozitivní a normativní ekonomie
- CO, JAK, PRO KOHO
- **výrobní zdroje**: práce, půda, kapitál
- **důchody** v ekonomii: mzda, renta, úrok, zisk
- makroekonomie x mikroekonomie
- **historie** ekonomických teorií
- liberální x intervencionistický proud

Mikroekonomie

- Tržní mechanismus a jeho fungování
- Elasticita poptávky
- Elasticita nabídky
- Tržní rovnováha
- Teorie poptávky a užitek
- Podnik a jeho postavení v ekonomice
- Teorie výroby a mezního produktu
- Analýza nákladů
- Dokonalá konkurence
- Nedokonalá konkurence
- Trh práce a odbory
- Trh kapitálu a trh půdy

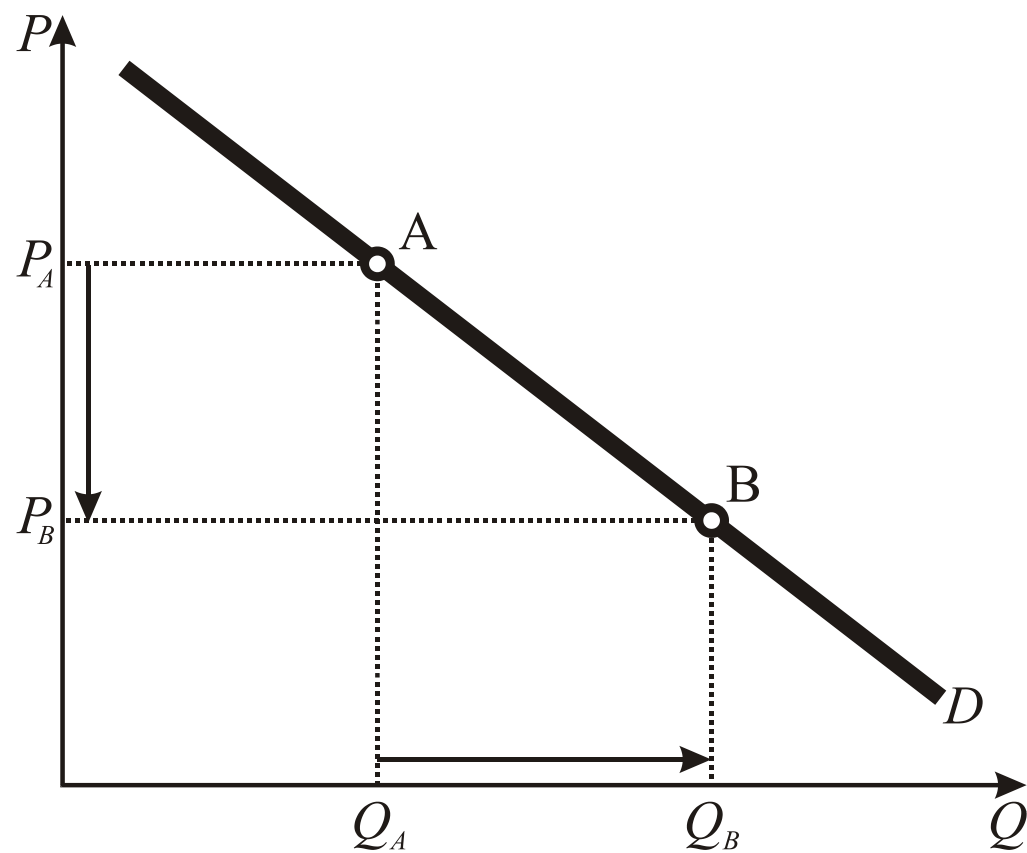
Tržní mechanismus a jeho fungování

- **Trh** je místo, na kterém se střetávají kupující a prodávající při směně výrobků a služeb
- **Spotřebitelé** vstupují na trh s cílem maximalizovat svůj užitek, tj. nakoupit výrobky a služby, jejichž spotřebou uspokojují svoje potřeby
- Základní cíl, se kterým vstupuje **výrobce** na trh je maximalizace zisku z prodeje zboží a služeb
- **Cena** zboží a služeb ovlivňuje nabízené a poptávané množství a působí jako vyrovnávací faktor na trhu

Poptávka *D* (*Demand*)

- **Zákon klesající poptávky** čím nižší je cena P , tím větší množství Q dané komodity je možné koupit a naopak
- **Poptávané množství** je závislé na určité ceně (bod na křivce)
- Dopad **cenové změny** na poptávané množství:
  - substituční** efekt – nahrazování relativně dražšího statku statkem levnějším
  - důchodový** efekt – část změny poptávaného množství v důsledku změny reálného důchodu

Křivka poptávky

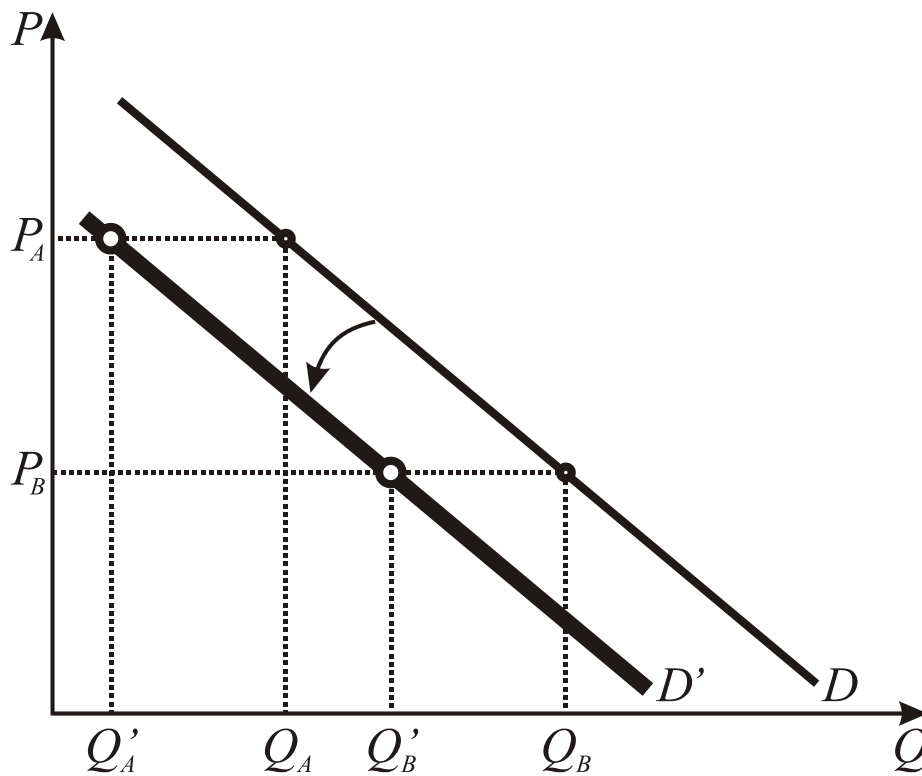
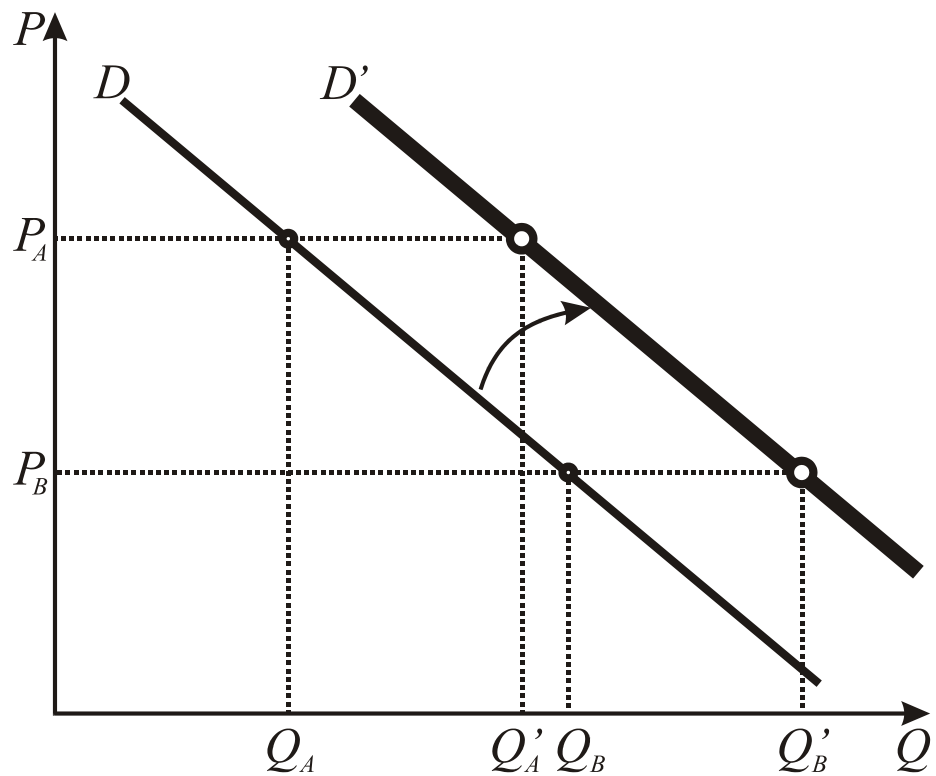

Faktory ovlivňující poptávku

- **Jiné faktory** než cenové; spotřebitel je v tomto případě ochoten při stejné ceně nakupovat větší, nebo menší množství produkce
- **Zvýšení** nebo **snížení** poptávky

- **Příjmy spotřebitelů**
- Rostoucí **počet obyvatel**
- **Ceny jiných statků**: substituty a komplementy
- Spotřebitelské **preference**

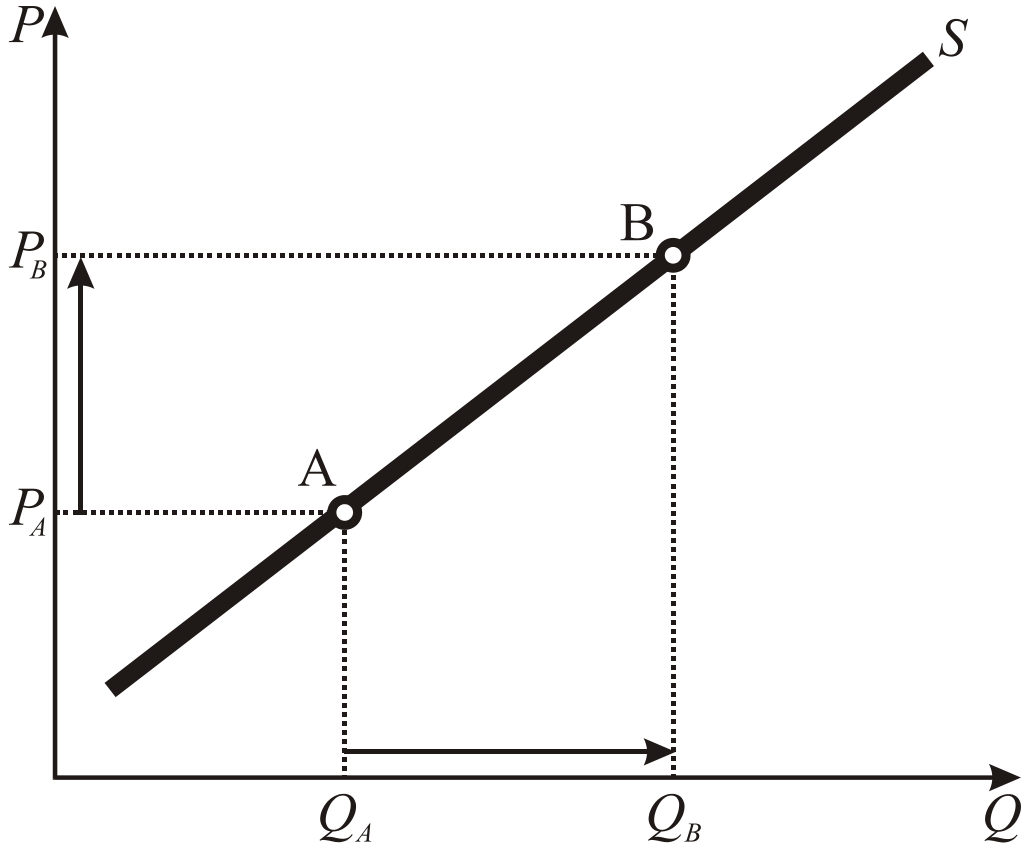
Posun křivky poptávky

Nabídka *S* (*Supply*)

- Množství zboží, které budou výrobci **ochotni vyrábět** a prodávat s vazbou na **tržní cenu**
- Čím více je ochoten kupující zaplatit, tím více je možné vyrobit (maximalizace zisku)
- **Nabízené množství** představuje produkci, která bude dána na trh při určité (předpokládané) ceně (bod na křivce)
- Při plném **využití kapacity** se křivka *S* stává kolmou k vodorovné ose.

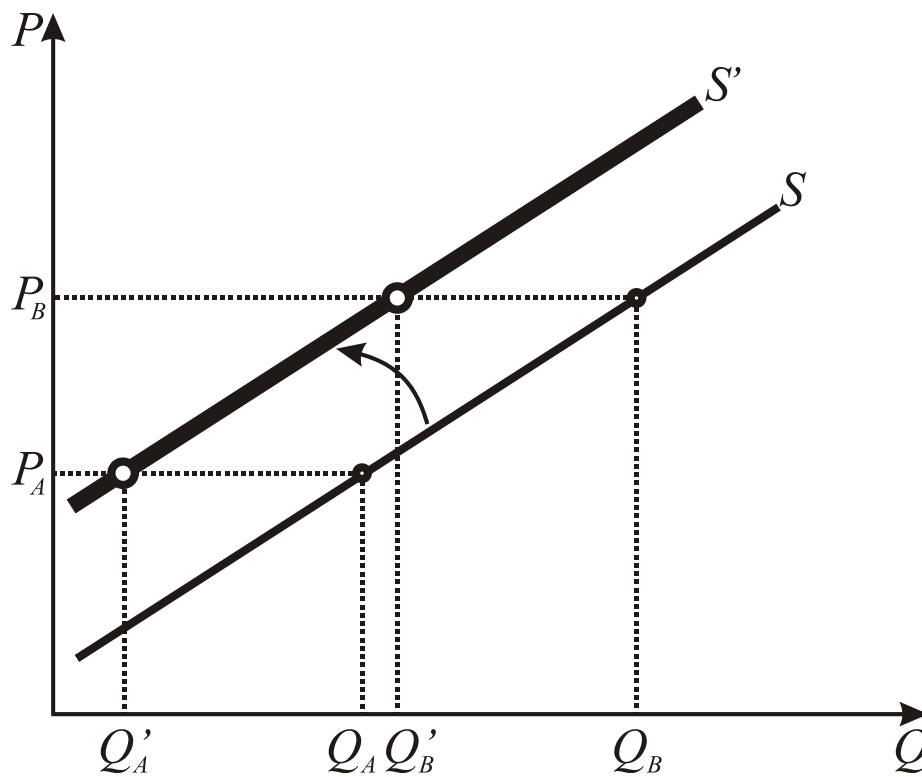
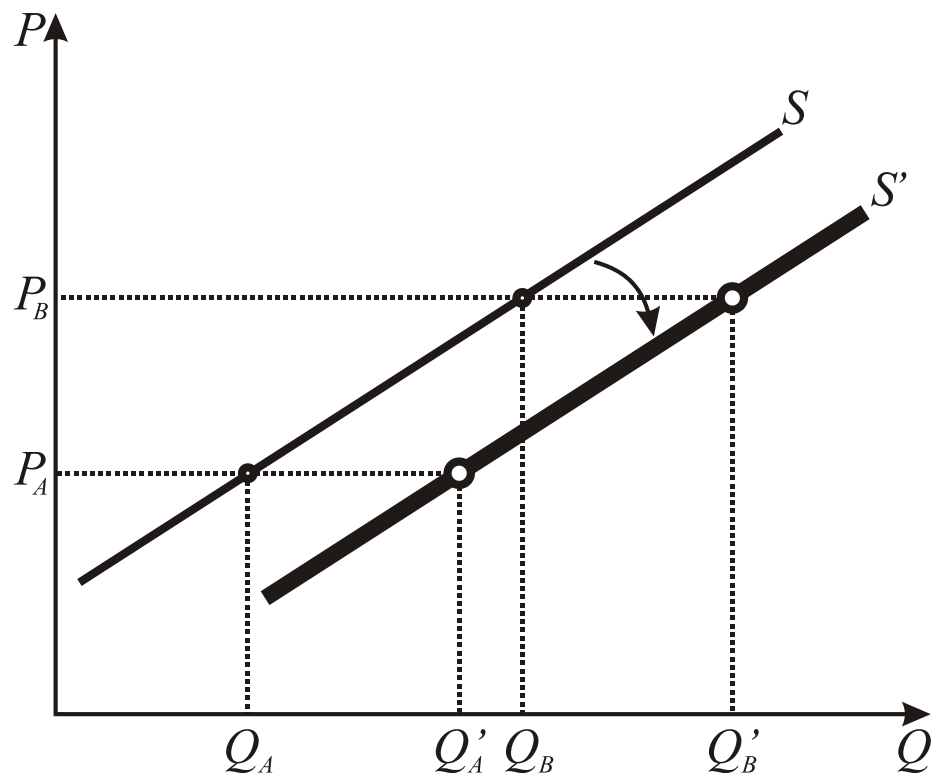
Křivka nabídky

Faktory ovlivňující nabídku

- **Jiné faktory** než cenové; výrobce je v tomto případě ochoten při stejné ceně vyrábět větší, nebo menší množství produkce
- **Zvýšení** nebo **snížení** nabídky

- **Technologické** změny
- Změny v **nákladech**
- Počet výrobců na trhu/**tržní struktura**
- Další **faktory**

Posun křivky nabídky

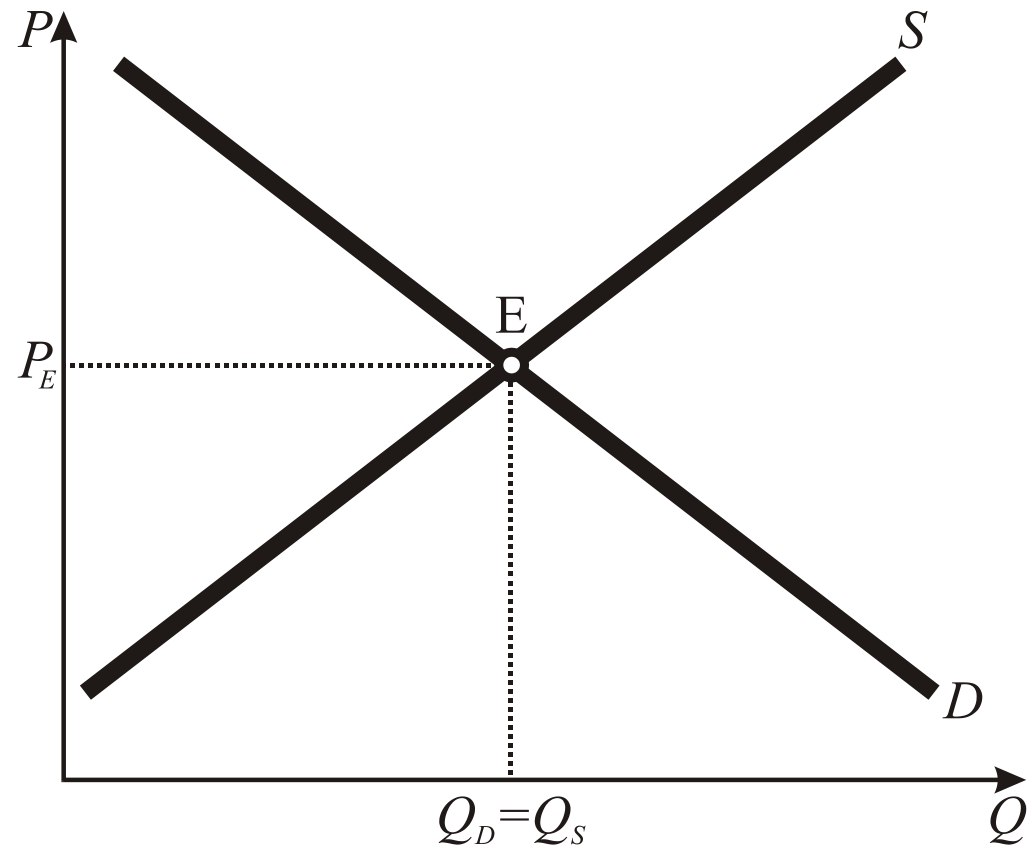

Nabídka a poptávka

	Poptávka	Nabídka
Individuální	Poptávka jednoho kupujícího nebo po produkci jednoho výrobce	Nabídka jednoho výrobce
Dílčí (tržní)	Poptávka všech kupujících po jednom výrobku	Nabídka jednoho výrobku od všech výrobců na trhu
Agregátní	Součet tržních poptávek na všech trzích	Součet tržních nabídek na všech trzích

Formování rovnováhy na trhu

Rovnovážná cena

Varianty tržních nerovnováh

- **Převis poptávky** $Q_D > Q_S$ nastává v situaci, kdy je při ceně nižší než P_E
- **Převis nabídky** $Q_S > Q_D$ je naopak takový stav trhu, kdy při ceně vyšší než P_E

Převis poptávky a převis nabídky

